

EUROKRATT

Brüsseli
jäljekütt
Marika

Modernne
jäätmekäitus
Pärnumaal

Euroopasse
tudeerima –
miks mitte?

Lennureisijad,
tähelepanu!

Gerli

komeedina
estraaditaevas

Eesti jutud – Euroopa jutud

TOIVO KLAAR EUROOPA KOMISJONI EESTI ESINDUSE JUHT

Täna tundub iseenesest mõistetav, et Eesti on Euroopa Liidu liige. Veel kolme aasta eest pidasime ELi täisliikmeks saamist eriliseks sündmuseks. Elu läheb kiirelt edasi, ja kindlalt ülesmäge – majandus kasvab, inimesed elavad, töötavad ja reisivad vabalt. Euroopast tuttavat naeratust kohtab eestimaalaste nägudel üha sagedamini.

Hoiad enda käes Euroopa Komisjoni Eesti esinduse ajakirja esimest numbrit. Soovime pakkuda Sulle huvitavat lugemist Euroopa Liidu päevakajalistel teemadel. Meie ajakirja eesmärgiks on rõhutada asjaolu, et Eesti kuulub Euroopa Liitu ning ELi kogu poliitiline ja majanduslik areng ning otsused mõjutavad otseselt igat eestimaalast. Seetõttu tasub meil ikka kõigis asjades kaasa rääkida.

Mõningaid küsimusi lahkame veidi üksikasjalikumalt, kui päevalehed seda vahel teevad. Keskendume valdkondadele, mis puudutavad otseselt Eestit ja võiksid olla eestimaalastele huvipakkuvad. Näiteks kõneleme eestlastest Brüsselis – kes nad on ja millega tegelevad?

Seekord tee-

me juttu Marika Varganovaga, kes siirdus Brüsselisse tööle ja praegu tegeleb Euroopa Komisjoni kinnisvaraga 27 liikmesriigis. Ka edaspidi tahame ajakirjas tutvustada eestlasi, kes töötavad Euroopa Liidu institutsioonides. Soovime näi-

Meie ajakirja eesmärgiks on rõhutada asjaolu, et Eesti kuulub Euroopa Liitu ning ELi kogu poliitiline ja majanduslik areng mõjutab otseselt igat eestimaalast.

data Brüsselit ja sealseid asutusi kaasmaalaste silmade läbi ning kinnitada, et “eurokraadid” ei ole mingi eriline ametnike tõug, vaid täiesti tavalised toredad inimesed!

Oma ajakirjas heidame pilgu ka Euroopa Komisjoni tegevuskavale, mille kujundamisest võiksid eestimaalased senisest enam teadlikud olla ja nende väljatöötamisel kaasa-

gi lüüa. Käesolev number käsitleb Euroopa Liidu uue merenduspoliitika loomist. Kui kellelgi tekib aga pärast meie artikli lugemist soov sel teemal kaasa rääkida, oleksime väga tänulikud. Oma arvamuse võib saata otse esindusele või kommenteerida teemat vastaval koduleheküljel, mille aadressi leiате nimetatud artiklist.

Kuna ajakirja esimene number ilmub ajal, mil Euroopa Liit tähistab oma 50. aastapäeva, on ka meil põhjust vaadata tagasi ELi kujunemisloole. Asutajariigid Belgia, Holland, Itaalia, Luksemburg, Prantsusmaa ja Saksamaa otsustasid 1950ndatel alustada koostööd nii majanduse edendamise kui ka edasiste sõdade vältimise nimel. Mõlemad eesmärgid on edukalt täidetud, ent mida toob tulevik ja kuidas seda kujundada? Sellele küsimusele peab ka Eesti vastuseid pakkuma, sest meid puudutab see täpselt sama palju nagu prantslasi, kreeklasi või slovake.

Kõik Eesti jutud on täna ka Euroopa jutud ning vastupidi. Head lugemist ja kaasärääkimist!

ek

Hillar Mets

Eurokratt

Euroopa Komisjoni Eesti esinduse ajakiri
Rävala 4, Tallinn 10143
telefon 626 4400
faks 656 4401
e-post COMM-REP-TLL@ec.europa.eu
www.euroopalit.ee
Toimetuse kollegium: Mai Võormann, Hardo Pajula, Hannes Rumm
Teostus: KPMS & Partner
Kujundus: Deus
Fotod: Scanpix, Pressifoto
Trükk: Uniprint
Tiraaž: 50 000

4

Mis uudist?

- 4 Euroopa Liidu maja ootab külalisi
- 5 Euroopa Liit 50
- 9 Elanike arv läheneb 500 miljonile

Persoon

- 6 Jäljekütt Marika kodunes Brüsselis kiiresti

Kasulik EL

- 10 Euroopalik jäätme-käitlus Pärnumaal

6

Kultuur ja vaba aeg

- 14 Estraaditaeva komeet Gerli
- 16 Tallinn Euroopa kultuuripealinnaks
- 17 Kultuurikalender

18

Noored

- 18 Võõrsile õppima – miks mitte?

Tasub teada

- 20 Ringreis Euroopas paari tunniga?
- 21 Palju õnne, ERASMUS!
- 22 Millega tegeleb Europassi keskus?

Euromüüt

- 23 Müüdid ja tegelikkus

14

Helista, kui hätta jääd

EUROPE DIRECT on tasuta teabetalitus, mida kodanikud võivad kasutada kõikjal Euroopa Liidus, et saada vastuseid küsimustele ELi ja sellega seonduvate teemade kohta. Huvitab sind ELis töötamine või õppimine? Tahad saada teavet ELi põhiseaduse või institutsioonide kohta? Helista ja uuri järgi!

EUROPE DIRECT talitusel on:

- ★ Ühtne tasuta telefoninumber **00 800 6789 1011**, millele saab helistada ELi liikmesriikidest ning kus kõneledele vastatakse ka eesti keeles.
- ★ Tavaline telefoninumber **00 322 299 9696**, millele saab helistada kõikjalt üle maailma ning mille puhul kehtivad tavapärased kõnetariifid.

TULE MEILE KÜLLA!

Euroopa Liidu Infokeskus

Laikmaa 15, Tallinn 10143
tel 626 4433
faks 656 4401
e-post comm-rep-tll@ec.europa.eu
www.eruopaliit.ee

EUROPE DIRECTi infopunktid: Tallinna infopunkt

Li Lind
Eesti Rahvusraamatukogu
Tõnismägi 2, Tallinn 15189
tel 630 7466
faks 645 1997
e-post edir@nlib.ee
http://elik.nlib.ee/europedirect

Lõuna-Eesti infopunkt

Kristi Kivilaid
Tartu Ülikooli Raamatukogu

W. Struve 1, Tartu 50091
tel 737 5725
faks 737 5725
e-post edir@euroinfo.ee
http://www.euroinfo.ee/ed

Kesk-Eesti infopunkt

Janika Vingel
Järva maavalitsus
Rüütli 25, Paide 72713
tel 385 9662
faks 385 0519
e-post edir@jarvamv.ee
www.jarva.ee/euroinfo

Pärnumaa infopunkt

Kersti Liiva
Pärnu maavalitsus
Akadeemia 2,
Pärnu 80088
tel 447 9739
faks 447 9735

e-post edir@parnumaa.ee
http://www.mv.parnu.ee/

Soovid ELi alast teavet saada ülikoolidest? Abi saad Euroopa Liidu dokumendikeskustest:

Tartu Ülikooli Raamatukogu EL dokumendikeskus

Ruth Tammeorg
W. Struve 1, Tartu 50091
tel 737 5781
faks 737 5701
e-post euroinfo@utlib.ee

Audentese Ülikooli EL dokumendikeskus

Liis Saks
Tondi 55, Tallinn 11316
tel 699 6557
faks 699 6500
e-post liis.saks@audentes.ee

Euroopa Liidu maja ootab külalisi

Jaanuaris avas Tallinna kesklinnas ukseid Euroopa Liidu maja (aadressil Laikmaa 15), kuhu on oodatud kõik inimesed, kes tahavad minna välismaale õppima või töötama, otsivad rahastamisvõimalusi või soovivad lihtsalt ELi kohta infot saada.

“Mul on hea meel näha, et mitte te kõik ei kannu veel Armani rõivaid,” märkis Euroopa Komisjoni asepresident Margot Wallström maja avatseremoonial peetud kõne alguses. Wallström vihjas asjaolule, et vastavat Euroopa Liidu maja asub samas hoones tuntud moelooja riideid müüva kauplusega. Trendikas asukoht linna südames hakkab ehk uuele majale tavalisest enam külatajaid ligi tõmbama.

Wallströmi sõnul võiks Euroopa Liidu maja kujuneda inimeste kohtumispaigaks, kus saab nii uut informatsiooni kui ka võimaluse osaleda diskussioonides. “Me peame paremini kuulama, paremini selgitama ja tegema seda kohalikest oludest lähtuvalt,” lausus Wallström, lisades, et Euroopa Liidu maja on just see koht, kus seda teha saab.

Infokeskus on külastajaile avatud üldjuhul tööpäeviti kella 11.00 - 17.00. Avamispäeval tuli uudistama ka Vana Toomas (vasakul).

Vastavatud maja eesmärk on ühelt poolt olla valmis vastama kõikidele ELiga seotud päringutele ning teisalt korraldada erinevaid kultuuriüritusi: näitused, filmi- ja raamatuõhtud jpm. Esinduse juhi Toivo Klaari sõnul on juba algatatud ka koostööprojekte mitmete erinevate organisatsioonidega, sh koolide ja saatkondadega, et maja saaks tuntuks kohana, kus korraldatakse nii ELiga seonduvaid koosolekuid, arutelusid ja debatte kui ka meelelahutuslikke-informatiivseid koosviibimisi.

Maja avamisel osales ka Euroopa asjades end väga koduselt tundev vabariigi president Toomas Hendrik Ilves, kes loodab, et

lisaks tavakodanikule leiavad tee Euroopa majja ka Eesti erakonnad. Toivo Klaari sõnul on sellest ideest juba kinni hakatud – veebruaris toimus Euroopa majas erakonnaliidrite esimene debatt. Sellised ettevõtmised on kavas kujundada traditsiooniks.

Euroopa Liidu majas paiknevad komisjoni Eestis esindus ning europarlamenti infobüroo. Lisaks asub seal kodanikele mõeldud infokeskus, mille külastajate käsituses on kolm internetiühendusega arvutit. Edaspidi hakkavad just infokeskuse ruumides toimuma Euroopat tutvustavad tasuta filmiõhtud, näitused ning muud kultuurisündmused. Tulge meile külla!

ek

2007 – võrdsete võimaluste aasta

“Võrdsed võimalused kõigile” – nii kõlab Euroopa Liidu 2007. aasta moto, mis on valitud seetõttu, et viimasel ajal on kahetsusväärset palju ilmnunud diskrimineerimisalaseid juhtumeid.

Eurobaromeetri uuringu andmetel arvab üle poole eurooplastest (51 protsenti, sh 47 protsenti eestlastest), et nende kodumaal ei võidelda diskrimineerimisega piisavalt ning suurem osa vastanutest (64 protsenti) leiab, et diskrimineerimine on laialt levinud.

Problemaatiline küsimus

Ka Eesti ei ole paraku võrdõiguslikkuse musternäidis – mehed saavad endiselt naistest rohkem palka, samuti on Amnesty International välja toonud asjaolu, et Eestis kiputakse tööalaselt diskrimineerima siin elavaid mitte-eestlasi. Samas on positiivne, et eurooplased julgevad oma olukorda tunnustada

– uuringu tulemused näitasid, et diskrimineerimist peetakse probleemiks ning ebaõiguse, sallimatuse ja ebavõrdsuse vastu soovitakse jõuliselt võidelda.

Iseenesestmõistetavalt pooldasid uuringus osalejad tööturul kõigile võrdsete võimaluste loomist. Kergete õelda, raske teha. Tänavu üritab ühendus eesotsas võrdsete võimaluste voliniku Vladimír Špidlaga käivitada elava arutelu, mis peaks diskrimineerimisvastasele võitlusele hoo sisse lükkama.

Oma õiguseid ei teata

Uuringust selgub ühtlasi, et Eestis on selliseid ini-

mesid, kes teavad oma õigusi, juhul kui nad peaks langema diskrimineerimise või ahistamise ohvriks, ainult 19%. Seepärast ongi EL otsustanud tänavu rohkem tähelepanu

pöörata võrdõiguslikkuse alasele teavitustegevusele. Aasta vältel toimuvad sajad võrdõiguslikkuse temaatikat käsitlevad üritused nii kohalikul, piirkondlikul kui ka riiklikul tasandil. Vaata lähemalt www.euroopaliit.ee.

ek

“Võrdsed võimalused kõigile” tähendab ka seda, et emad saavad lastega rahulikult kodus olla ja ei pea seejuures oma töökohta pärast muretsema.

EL tähistab juubelit

Euroopa Liit on jõudnud väarikasse ikka, tähistades märtsis oma viiekümendat sünnipäeva.

25. märtsil 1957 pandi Rooma lepingu sõlmimisega alus Euroopa Liidule. Viiskümmend aastat hiljem on liitunud riigid omavahel veelgi tihedamalt seotud. Eurooplastel on, mida tähistada!

ÜHESKOOS
A A S T A S T 1957

Ühised saavutused

50. aastaga on liit väga palju arenenud. Praegu on ühenduse kodanikel loendamatu hulk võimalusi: isiklikuks tarbimiseks võib täiendavate maksudeta osta kaupa riigist, kus see on odavam; odavnend on telefonikõned, internetiühendus ja lennureisid; soovi korral võib ELi kodanik elada, töötada, õppida või pensionipõlve pidada mõnes teises ELi riigis jne.

Liidu liikmed on astunud ka ühiseid

samme rohelisema Euroopa nimel, mistõttu ei ole üllatav, et Euroopa jõed ja rannad muutuvad järjest puhtamaks ning sõidukid saastavad vähem. Näiteks ei saa Euroopa ohtlikke jäätmeid enam ladustada vaestes riikides nagu varem.

Need on vaid mõned näited 50-aastase mitmetahulise protsessi kulgemisest. Riigid jätkavad kodanike heaolu

nimel ühiseid jõupingutusi, mistõttu toimub pidev areng. Koos on ikka lihtsam ja oleme edukamad kui üks.

Osale üritustel

Euroopa Liidu juubeli puhul toimuvad mitmed üritused üle kogu Euroopa. Lähiajal Eestis aset leidvatest sündmustest annab ülevaate käesoleva ajakirja kultuurikalender. Kindlasti tasub jälgida ka internetisaiti http://europa.eu/50/index_et.htm, kus leidub ELi sünnipäeva ja sellega seotud ürituste kohta rohkem informatsiooni. **ek**

Loomisel Euroopa digitaalraamatukogu

Euroopa kultuuri- ja teadusalaste saavutuste kõigile kättesaadavaks muutmise eesmärgil on käivitunud projekt i2010, mille raames luuakse Euroopa Digitaalne raamatukogu. Uut digitaalraamatukogu saavad kasutada kõik Euroopa Liidu kodanikud.

Digitaalse raamatukogu algatuse eesmärk on võimaldada kõikidele liidu kodanikele juurdepääs Euroopa kollektiivsele mälule – raamatutele, filmidele, arhiividele – ühesõnaga kõigele, mis kannab endas meie kultuuri. Lisaks kättesaadavaks tegemisele võimaldab digitaliseerimine ka erinevaid materjale säilitada. Eelkõige kehtib see audiovisuaalsete materjalide puhul, kuna analoogsalvestised aja jooksul riknevad ning väärtuslik materjal hävib.

Unikaalne lahendus

Kuigi ka praegu leiab internetist tohutult materjali erinevate teoste kohta, oleks digitaalraamatukogu ainulaadne just seetõttu, et kogu info oleks kättesaadav ühest allikast.

Saamaks aimu raamatukogu mastaapsu-

sest, kujutage ette tohutut andmebaasi, kus on Dali maalid ning Shakespeare'i teosed üheskoos Tammsaare ja Pärdi loominguga ning kõikide teiste Eesti ja kogu Euroopa kultuuripärandiga.

Koopiategemine valupunktiks

Digitaliseerimine eeldab koopiategemist, mis on intellektuaalomandi õiguste tõttu mõnevõrra problemaatiline. Samas on juba 2001. aastal vastu võetud direktiiv, mille üks säte annab avalikele raamatukogudele, haridusasutustele, muuseumitele ning arhiividele autoriõigusega kaitstud materjalide reprodutseerimisõiguse infoühiskonnas. Lühidalt – materjalide avalikustamine online-raamatukogus ei tohiks osutada autoriõiguse rikkumiseks.

Kõnealuse direktiivi erand ei ole siiski kohustuslik ning seda on liikmesriikides rakendatud erinevalt. Kõige suurema probleemina näebki komisjon siinkohal ühiste seaduste erinevate tõlgendamisvõimaluste ühtlustamist. Seega seisab ees suur ja põhjalik selgitustöö. **ek**

Valik ELi sünnipäeva üritusi:

Noortekohtumine Roomas

24.03.07 – 25.03.07

18–30-aastased noored kohtuvad Roomas, et arutleda Euroopa põhiküsimusi – üleilmastumine, keskkonnanõuet, Euroopa sotsiaalne ja majanduslik mudel, jne. Kohtumine võimaldab noortel algatada riiklikul tasandil arutelusid ning osaleda aktiivselt Euroopa tuleviku teemalises arutelul, arvestades 2009. aastal toimuvaid Euroopa Parlamendi valimisi.

Lisainfo <http://www.youthforum.org/youthsummit.htm>.

Stars of Europe, live-kontsert Brüsselis

24.03.07

Euroopa tähed kogunevad Brüsseli sümboli, Atomiumi juurde, et anda ELi sünnipäeva puhul suurejooneline kontsert. Teiste seas astuvad üles

Simply Red, Kim Wilde, Julio Iglesias, The Corrs ning Lordi. Kontserdist annab otseülekande ka kohalik televisioon.

Lisainfo www.brusselseurope2007.be.

Europalia.Europa

3.10.07 – 3.02.08

Üle nelja kuu kestev Europalia festival toob teatri- ja tantsuetenduste, filmiseansside ning muusika- ja kirjandusürituste vahendusel esile ühenduse 27 liikmesriigi kultuurilise mitmekesisuse. Kunsti tippteoseid esitatakse Brüsselis, mujal Belgias ja ka naaberriikides. Festivali eesmärgiks on näidata Euroopa kultuurisidemeid ning pakkuda teadmisi iga Euroopa riigi eripära kohta.

Lisainfo <http://www.europalia.eu>.

Brüsseli jäljekütt Marika

TEKST: TIIT TAMM

Marika Varganova (34) elab ja töötab Brüsselis.

Aga eksivad need, kes arvavad, et sealne töö on igav ja bürookraatlik.

Marika elu tõestab risti vastupidist.

Pühapäeva pärastlõuna.

Marika sörgib Brüsseli Ixelli linnaosas, kus asuvad kuulsad Bois de la Cambre'i metsad, jõuab teeristile ning vaatab otsivalt ringi.

Hetk hiljem märkab Marika kogenud pilk maas üksikuid jahuplõnne, mis näitavad vasakule pöörava tänava suunas. Selge, rada läheb edasi sinnapoole.

“On-on! Edasi-edasi!” hüüab Marika tema järel lõõtsutades kohale jõudnud seltskonnale.

Need on Hash House Harriers'i ehk jäljeküttide klubi liikmed. Poliitiliselt vähemkorrektses minevikus kutsuti klubi lihtsalt “*drinking club with a running*

problem”. See seltskond harrastab sörkimise, orienteerumise ja vürtsika lõõpimisega ajaveetmist 1700 suuremas linnas üle maailma.

Tänu jäljeküttide seltskonnale kohanes Brüsselis kiiresti ka Marika, kes liitus jahujahiga juba aastaid tagasi Tallinnas. Keegi Hash House Harriers'i liikmetest märgistab igal pühapäeval uues linnaosas jahuga omalaadse orienteerumisraja ning ülejäänud seltskond peab seda mööda sihtpunkti jõudma.

“Klubisse kuuluvad enamasti üle 35 aasta vanused, elus juba oma koha leidnud inimesed,” selgitab Marika. “Neile on pühapäevane sörkimine ja seltskond

Teed näitavad jahuringid, mida tihti tuleb otsida lausa kõrge rohu seest. Ka pimedas.

ajalt peab siiski kolleegide suhtes lugupidamist ilmutama.

“Töökeskond on Brüsselis palju inimlikum. Eestis rabavad kõik meeletult ja palju on stressi. Oluline on rõhutada, et Brüsselis ei tulene inimeste rahulolu tööga suurest palgast. Ühtmoodi rahul on kõik, nii suure- kui ka väikesepalgalised. Siin ei unustata kolleege, oleme nagu üks suur perekond,” kirjeldab Marika oma kuuest eri rahvusest koosnevat kollektiivi.

enda teistmoodi välja elamise viis.”

Esmaspäeva hommik.

Heas vormis Marikat ootab töö samasuguste elus oma koha juba leidnud kolleegide seas. Ta istub 32-korruselise imelise vaatega büroo eelviimasel korrusel. Marika põhitööks on kinnisvara otsimine ja büroode rajamine mitmes Euroopa Liidu liikmesriikide pealinnades.

Tööpäeva algus Brüsseli büroos on tublisti erinev Eesti hallist hommikust. Esimene pooltund kulub kolleegidel tavaliselt ühise kohvijoomise peale. Tavaliselt püüab Marika hommikukohvist mööda hiilida ja kohe tööle hakata, kuid aeg-

Kolmapäev Londonis.

Seegi nädal möödub Marikal suuremalt jaolt komanderingus. Teisipäeva hommikul lendab ta Londonisse ning Brüsselisse naaseb reede õhtul. “Mulle meeldib uue töö juures see, et mingit rutiini pole. Pereta inimesel on seda ideaalne teha,” ütleb Marika. “Kui on vaja kauemaks tööle jääda, võin seda teha. Kui tuleb reisida, siis reisin.”

Kokku haldavad Marika ja tema kolleegid Euroopa Komisjoni 35 esindust kõigis liikmesriikides. Marika viimase aja töö on teda viinud põhjapoolsetesse pealinnadesse. “Londonis on meil uus büroo – 2500 ruutmeetrit pinda uhiuues majas

Tasub teada!

Kui kellelgi on kindel tahe minna mujale õnne proovima, siis miks mitte – kõik uued kogemused tulevad kasuks. Peamine, et välismaale tööle minnes inimene teaks, kuidas tegutseda. Eestis annavad sellealast infot ja tuge EURES nõustajad (vt lisainfot leheküljel <http://europa.eu.int/eures/>).

Välisriiki tööleminejal tasub kõrva taha panna järgnevad näpunäited:

- ✳ Selgita välja, kas riik on kehtestanud üleminekuperioodi uute liikmesriikide töötajate vabale liikumisele.
- ✳ Kohale jõudes registreeri end riigi tööturamasutuses. Üldjuhul võib teises riigis töötamise eesmärgil viibida kuni kuus kuud.
- ✳ Sul on õigus teises liikmesriigis tööd otsides saada Eesti töötuskindlustushüvitist, kui oled olnud vähemalt neli nädalat Eesti tööhõiveametis töötuna registreeritud ja tööd otsinud.
- ✳ Eesti kodanik, kes töötab teises liikmesriigis, saab selle riigi kodanikega võrdsel tingimustel erinevaid hüvitisi (haigus- ja sünnitus hüvitisi, invaliidsus-, vanadus- ja toitjakaotuspensionid jne). Igas riigis makstakse vaid seal kehtivaid hüvitisi.

Eestist teise liikmesriiki elama ja tööle minnes ei jää keegi ilma oma Eestis teenitud pensionistaažist. Kogu pensioniõiguslik staaž saadakse eri riikides töötatud aja liitmisel.

Marika Varganova

Vanus: 34

Perekonnaseis: vallaline

Haridus: Tallinna 27. 8-klassiline kool, Tallinna 47. keskkool, Liivalaia Gümnaasium, Concordia Ülikool, rahvusvaheline ärijuhtimine. Diplomaatide Kool.

Varasem töö: Euroopa Komisjoni Delegatsioon Eestis/Euroopa Komisjoni Esindus 1996-2006.

Marika mullu septembris oma viimasel tööpäeval Eesti esinduses sünnipäeva pidamas.

– juba leitud. Töös on Stockholm, tulemas Belfast,” loetleb Marika.

Pärast ruumide väljavalimist tuleb Marikal ja tema kolleegidel sõlmida mitmesugused lepingud, et bürood saaks korralikult toimida, näiteks lepingud ruumide turvamiseks ja koristamiseks. “Minu töö on ka koostöös kohalike inimestega töökohtade tekitamine ja varustamine kõige vajalikuga,” täpsustab Marika. “Mõnikord on otstarbekas osta mööbel või tehnikat Brüsselist, mõnikord kohapeal. Meie esindus Tallinnas kasutab näiteks Standardi mööblit.”

Laupäev uues kodulinna

Kohati on Belgia pealinnas kohanemine siiski konarlik. Marika räägib pikalt-laialt oma korteriotsingutest ja sellega seonduvatest naljakatest seikadest. Alles kolmandal katsel sai ta aru, et internetis rippuvate fotode järgi pole mõtet Brüsselis korterit valida. Kohale minnes selgus ikka, et tegelikkuses oli korter palju viletsam või reklaamiti internetis hoopis mõnda muud ja kobedamat eluaset.

Ühes pangas keelduti Marikale pangaarvet avamast, kuigi ta oli kogunud kolleegide eeskujul kõik vajalikud paberid hoolega ette valmista-

nud. Lõpuks leiti temalt mõttetu lisabumaaga nõudmiseks suisa jabur põhjus – Eesti ei kuulu OECD ehk arenenud maade organisatsiooni liikmesriikide sekka! Nii rumala jutu peale läks Marika järgmise panku ning sai seal oma arve avatud esimesel katsel ka mitte-OECD-liikmesriigi kodanikuna.

“Eestis on klient ikka vähemalt keegi, Brüsselis on poed avatud põhiliselt töötajate endi jaoks. Ostin ühest poest kohvimasina ja küsisin, kust ma filtreid võin leida. Müüja vastas, et ta ei tea, kuna ise kohvi ei joo!” kirjeldab Marika teist tarbijavaenulikku seika.

“Minu elu on praegu nagu pikk reis. Tunnen ennast siin väga hästi ja ei pea plaani lähiaastatel naasta.”

Brüsseli staatus europealinnana ilmneb Marika naabrite loetelust: belgia kaupmees, saksa-iiri abielupaar, israelist pärit palestiinlane, türgi tüdruk. Ja erinevalt tavakujutlusest töötab neist vaid üks Euroopa Liidu ametnikuna.

Veebruari alguses Brüsseli jäljeküttidega “jahujook-sul”.

Teabevahetuse peadirektoraat

Marika töötab teabevahetuse peadirektoraadis (Directorate General Communication), mille peamiseks ülesandeks on informeerida meediat ning avalikkust komisjoni tegevusest ning anda ametnikele teada, millised ELi alased diskussioonid liikmesriikides aset leiavad.

Teabevahetuse peadirektoraadi haldusalasse kuuluvad ka Euroopa Komisjoni esindused erinevates liidu liikmesriikides. Marika igapäevatöö seisnebki esinduste ruumide haldamises: tuleb leida sobivad ruumid ning mööbel, organiseerida sidevahendid ja turvakontroll, palgata kohalikke inimesi esinduse kollektiivi jne. Juba avatud esindustes teostab Marika järelvalvet ruumide seisukorra üle.

Teabevahetuse peadirektoraadi kohta leiab lisainfot aadressilt <http://ec.europa.eu/dgs/communication/>.

Ometi meeldib Marikale Brüsselis ning niipea ta Eestisse naasta ei kavatse. “Brüssel on linn, mis kasvab minusse. Käisin seal esimest korda üle kümne aasta tagasi ja esmamulje oli väga ebameeldiv. Aga siis hakkas see linn mulle kord korralt järjest enam meeldima.”

Nüüd naudib Marika sealset elu, näiteks seda, et tema kodutänaval pakub üks Kongo päritolu naine oma restoranis head värskelt pressitud mahla. Samuti meeldib talle väikese Pakistani restorani toit, kus kokk silkab alles pärast tellimuse esitamist üle tee poodi, et vajalikud toiduained spetsiaalselt just sinu roa jaoks ära tuua. “Minu elu on praegu nagu pikk reis. Tunnen ennast siin väga hästi ja ei pea plaani lähiaastatel naasta,” tõdeb Marika.

Hakkame juba hüvasti jätma, kui Marikale meenub üks asi, mida ta tahab kindlasti südamedelt ära öelda. “Brüsselis on väga raske leida meie mõistes normaalset toitu – värsket piima ja leiba saab ainult suurte poodide erilettidest. Või tuleb minna Bioshopi, et osta endale meie mõistes kõige tavalisemaid asju. Loodan väga, et Eestis pole seda vaja kunagi teha.” **ek**

Loomisel on ühtne merenduspoliitika

Eesti rannajoon on 3780 kilomeetrit pikk. Koos jahisadamatega on meil ligi 350 merevärvat. Seega võib Eestit kahtlemata mereriigiks pidada. Meri mängib olulist rolli ka terves Euroopa Liidus ja seetõttu on hakatud kujundama ühtset merenduspoliitikat. Ka Eesti meremeestel avaneb hea võimalus sel teemal kaasa rääkida.

Mitmed Eesti väikesadamate omanikud, meremehed ning kalurid on oma olukorra pärast mures. Meremeeste elu- ja töötõngimusi pole seadusega reguleeritud, samuti on meremehed vaid osaliselt kaetud ravigiisidega. Keeruline on ka välisriigi lipu all töötava Eesti meremehe olukord.

Jagatud vastutus

Eesti piires jääb sadamatega seonduv teemaatika mitme ministeeriumi vastutusalas- se, mistõttu satuvad meremehed ning kalurid tihti surnud ringi, käivad ühe küsimusega järjest mitme erineva ametniku juures

ning jäävad lõpuks ikka vastusetä. Samamoodi on hädas mitme teise liidu liikmesriigi kalurid ning meremehed. Merendus kaotab seepärast ka populaarsust – mullu näiteks jäid esmakordselt täitmata riigi rahastatavad õppekohad Eesti merekoolis ning mereakadeemias.

Segastes oludes aitavad selgust luua ELi ametnikud – mullu juunis võttis komisjon vastu ELi tulevast merenduspoliitikat käsitleva rohelise raamatu. Selle eesmärgiks on tutvustada praegust merenduse olukorda ning algatada sel teemal laiaulatuslik arutelu. Komisjon soovib lähiaastatel välja töötada hästitoimiva ning keskkonda säästva merenduspoliitika ning on veendunud, et selle- ni saab jõuda ainult üheskoos tegutsedes.

Konverents Pärnus

ELi ühtse merenduspoliitika suundi arutati ka jaanuari keskel Pärnus peetud konverentsil, millest võttis osa 85 inimest. Rohkearvuline publik ning toimunud elav diskus-

sioon annab märku sellest, et merenduse teemaatika on eestlastele vajalik ja oluline.

Eks publikut tõmbasid kohale ka nimelised esinejad – oli ju võimalik oma küsimusi esitada otse kalanduse ja merenduse peadirektoraadi esindajale Malcom Collingule ning sise- ja keskkonnaministeeriumi esindajatele. Oma huve said väljendada ka mitmed MTÜd ja huvigrupid, teiste seas ka Eesti Meremeeste Sõltumatute AÜ, Eesti Väikesadamate Liit jpt. Kõigi huvitatud osapoolte ettepanekud merenduspoliitika kujundamiseks on jätkuvalt oodatud ja sel teemal võib Euroopa Komisjoni Eesti esindusega ühendust võtta. *Lisainfo veebiaadressil www.euroopalit.ee.*

ek

Elanike arv läheneb 500 miljonile

1. jaanuaril 2007 said Euroopa Liidu täieõiguslikeks liikmeteks Bulgaaria ning Rumeenia, kes alustasid laienemisprotsessi koos Eestiga 1990. aastatel. Kahe uue riigi liitumine tõstis ühenduse elanike arvu rekordilise 490 miljonini.

Uut aastat tähistasid vastsed liidu liikmed tavalisest suuremate pidustustega – kohalike seas räägiti isegi, et tegu oli suurima peoga pärast kommunistliku võimu kokkuvarisemist. Rumeenlastel ja bulgaarlastel oli samas ka põhjust suurejooneliselt pidutseda, sest tähendas ju uue aasta saabumine neile senisest laiemaid võimalusi majanduslikus, kultuurilises ja poliitilises elus.

“Liitumine oli Rumeenia jaoks ajalooline hetk, mis loodetavasti toob meile parema tuleviku,” rääkis 34-aastane rumeenlanna Mihaela. Bulgaaria presidendi sõnul oli liitumise näol tegemist “taevaliku hetkega”, Rumeenia president aga pidas liitumist “järgmiste generatsioonide suureks võimaluseks”. Üks mis kindel – toimunud

laienemine kujutas endast Lääne- ja Ida-Euroopa taasühinemist ning andis olulise osa rahu ja stabiilsuse heaks kogu mandril.

Mitu laienemist veel?

Euroopa kodanikel seonduvad uute laiendamistega mitmed kahtlused. Nende leevendamiseks võttis Euroopa Komisjon mullu novembris vastu laienemispoliitika strateegia, mis võimaldab ühinemise mõju hinnata. Samuti on komisjon tunnistanud vajadust võtta rohkem arvesse liikmesriikide kodanike arvamusi – tõeni jõutakse tihti just rohujuuresandilt lähenedes.

Laiendamise strateegiat on kommenteerinud ka peaminister Andrus Ansip, kelle arvates on Euroopa Liidu järkjärguline laienemine olnud edulugu. Tema sõnul ei tohiks karta, et liikmesriikide liitumises saab kõikidele osaks senisest vähem hüvesid. “Laiendamist ei saa tuua ohvriks liidu enda sisereformi-

dele – Euroopa Liidu vastuvõtuvõime on oluline tegur, kuid ei tohiks olla eraldi liitumiskriteerium.” ek

Kogu prügi sorteeritakse ja pakendatakse. Teet Kurs (üleval) selgitab jäätmekäitluskeskuse toimimist - kogu süsteem on arvutiseeritud.

Euroopalik .. prügila Pärnumaal

TEKST: MAI VÖÖRMANN

Paikuse vallas asuva **Paikre prügila** territoorium on kaetud lumega, härmas puud tükuvad ümberringi – ei mingit haisu ega kisavaid kajakaid. Selline näeb välja tänapäevane prügila: ülimalt korras, keskkonnasõbralik ja vallaelanikele täiesti ohutu.

Põhiosas Euroopa Liidu ühtekuuluvusfondi rahaga rajatud prügila tööd korraldab osaihing Paikre, mille juht **Teet Kurs** ei lepi vaid sõna 'prügila' kasutamisega. "Ütleme jäätmekäitluskeskus, sest jäätmeid mitte ainult ei ladestata, vaid sorteeritakse välja erinevad taaskasutatavad jäätmed – paber, plast, kartong, metall puit. Need lähevad taaskasutusse uute toodete või pakendite tegemiseks," selgitab Kurs. "Elame ju Euroopas ning euroopalikud põhimõtted jäätmekäitluses

peavad meilgi päev-päevalt aina enam juurduma."

Kursi sõnul tuleb rääkida Paikre jäätmekäitluskeskusest, mille moodustavad Paikuse vallas asuv Paikre prügila ja Pärnus asuv Paikre sorteerimisjaam. Kuid kogu Paikre prügila töö iseloomustamiseks jääb sellestki väheseks – tegevust jätkub mitmel suunal. "Jäätmekäitluse ümberkorraldamine tähendab ka elanike teavitamist muudatustest," räägib Kurs.

Sestap üllitatigi koos prügila avamisega 8. juunil 2006 hulgaliselt igasuguseid teavitusmaterjale: prospekte, DVDsid ja

õppefilme. Need kõik aitavad lasteaiaslastele, õpilastele, õpetajatele ja omavalitsustegelastele selgitada, miks on vaja jäätmeid sorteerida ja kuidas seda korraldada.

Rohkem prügi taaskasutusse

Teet Kursile tehti asjad selgeks 2000. aastal Saksamaal, kui mees Eesti delegatsiooni koosseisus EXPO maailmanäitust ette valmistas. “Minu korteris oli neli plastmasskasti. Mina panin kõik prügi kokku. Kui üks kast täis sai, hakkasin teise panema. Kuni korteri koristaja mulle selgeks tegi, mida ühte või teise kasti panema peab – ikka nii, et toidujäätmed ühte, paber teise, plast kolmandasse ja pudelid neljandasse,” muigab Kurs tagantjärele.

Ehkki olukord on paranenud kogu Eestis, sh ka Pärnumaal ning ümbritsevates maakondades, mille elanikud on Paikre jäätmekäitluskeskuse kliendid, on meil siiski veel pikk tee minna. “Eestis läheb taaskasutusse 5–6 protsenti jäätmetest, meil on see protsent 8 – seega Eesti keskmisest parem. Peaks aga olema 25 protsenti,” nendib Kurs, jäädes siiski optimistlikuks. “Küll ta tuleb – asi võtab aega.”

Üleminek euroopalikule jäätmemajandusele on kallis – Paikre jäätmekäitluskeskuse ehitusmaksumus oli 135,7 miljonit krooni. Kogu summast 63 protsenti tuli ELi ühtekuuluvusfondist, veerandi andis Eesti riik ja 12 protsenti tuli OÜ-lt Paikre.

Ranged keskkonnanõuded

Kogu ehitus käis ekspertide range pilgu all. Põhimõte oli lihtne: ümbritsevale keskkonnale ei tohi liiga teha, kogu piirkonna liigiline mitmekesisus peab säilima. Lisaks ehitati kontrollkaevud, kust prügila keskkonnaspetsialist regulaarselt proove võtab.

“Kõik peab olema kontrolli all. Oleme oma prügitarbimises jõudnud lähedale arenenud maade keskmisele – näiteks Pärnus toodetakse elaniku kohta 400 kg prügi aastas,” teab Kurs. “Et selle prügi toime tulla, on vaja kaasaegsetele nõuetele vastavaid ladestusplatse, masinaid, sorteerimisjaamu, rangeid reegleid, valvsat kontrollisilma ning korda jäätmemajanduses, sest muidu me hävitame ümbritseva keskkonna.”

Teavitustöö vajalik

Ei Teet Kurs ega keskkonnaministeeriumi jäätmeosakonna juhataja **Peeter Eek** arva, et kõik läheb kui leparse reega. Peeter Eek iseloomustab olukorda jäätmekäitluses lihtsalt ja konkreetselt: “Ta liigub siiski!” Seega ei midagi hullu – iga uue asja juurutamine võtab aega.

Üks asi on pidev töö seadusandlusega. 16. jaanuaril 2007 vastu võetud keskkonnaministri määrus kehtestab, milliseid jäätmeid ja kuidas sortida. Seadusi viivad ellu inimesed. Et nad oma prügi metsa alla ei viiks, tuleb neid ühelt poolt pidevalt teavitada jäätmekäitluse euroopalikest põhimõtetest, teisalt aga nõuda seaduste täitmist, antud kontekstis kohustust liituda korraldatud jäätmeveoga.

Euroopa riikide pikaajaline praktika näitab, et kohustuslik liitumine jäätmekogumissüsteemiga on ainus, mis aitab prügistamist märgatavalt vähendada.

Kaasaegsete prügilate ja sorteerimisjaamade rajamisest ükski on vähe. Inimesi tuleb harjutada prügi koguma, sorteerima

Mis on Ühtekuuluvusfond?

Ühtekuuluvusfond loodi 1993. aastal ning selle abil viib EL ellu oma regionaalpoliitikat ja aitab paremale järjele majanduslikult vähem arenenud piirkondi. Ühtekuuluvusfond rahastab suuri transpordi- ja keskkonnainfrastruktuuri projekte maksumusega alates 10 miljonist eurost.

Ühtekuuluvusfondist eraldatakse toetused liikmesriigile, mille SKT on alla 90 protsenti ELi keskmisest. Rahaga jagatakse projektipõhiselt ning taotlused peab riik esitama Euroopa Komisjonile.

Lisainfot Ühtekuuluvusfondi ning struktuurfondide kohta saab aadressilt www.struktuurfondid.ee.

ma ja läbi korraldatud jäätmeveo selle õigesse kohta ära andma. Peeter Eegil on selleks vaimukas valem: prügistamise vähendamine = üldine korraldatud jäätmevedu + jäätmejaamade võrgustik.

Uued suunad, uus mõtlemine

Meie keskkonnateadlikkus on küll lapsekingadest välja astunud, kuid mitte täiskasvanuikka jõudnud. Kohalikul tasandil nähakse korraldatud jäätmeveos tihti kui kulukat ja seetõttu eba populaarset otsust. Seda ei nähta, et metsaaluse puhastamiseks kohalikul omavalitsusel hiljem sadu tuhandeid kulub. Nokk kinni, saba lahti.

Paikres tööd ja ruumi jätkub: lisaks olemasolevale ladestusalale on võimalik veel paar sama suurt ehitada. Ühe ladestusala täitumiseks läheb aega 10–15 aastat, olenevalt sellest, kui suur osa jäätmetest taaskasutusse suunata. Seega võivad Edela-Eesti elanikud olla kindlad, et peaaegu pool sajadit neid prügiuputus ei ohusta. Jätuks vaid endal mõistust reegleid järgida!

ek

Rumeenia

ELi astumise aasta: 2007
Riigikord: vabariik
Pindala: 238 000 km²
Rahvaarv: 21,6 miljonit
Ametlik keel: rumeenia

Bulgaaria

ELi astumise aasta: 2007
Riigikord: vabariik
Pindala: 111 000 km²
Rahvaarv: 7,7 miljonit
Ametlik keel: bulgaaria

Sloveenia

ELi astumise aasta: 2004
Riigikord: vabariik
Pindala: 20 000 km²
Rahvaarv: 2 miljonit
Ametlik keel: sloveenia

Küpros

ELi astumise aasta: 2004
Riigikord: vabariik
Pindala: 9 000 km²
Rahvaarv: 0,8 miljonit
Ametlik keel: kreeka, inglise

Eesti

ELi astumise aasta: 2004
Riigikord: vabariik
Pindala: 45 000 km²
Rahvaarv: 1,3 miljonit
Ametlik keel: eesti

Läti

ELi astumise aasta: 2004
Riigikord: vabariik
Pindala: 65 000 km²
Rahvaarv: 2,3 miljonit
Ametlik keel: läti

Leedu

ELi astumise aasta: 2004
Riigikord: vabariik
Pindala: 65 000 km²
Rahvaarv: 3,4 miljonit
Ametlik keel: leedu

Malta

ELi astumise aasta: 2004
Riigikord: vabariik
Pindala: 316 km²
Rahvaarv: 0,4 miljonit
Ametlik keel: malta, inglise

Poola

ELi astumise aasta: 2004
Riigikord: vabariik
Pindala: 313 000 km²
Rahvaarv: 38,2 miljonit
Ametlik keel: poola

Tšehhi Vabariik

ELi astumise aasta: 2004
Riigikord: vabariik
Pindala: 79 000 km²
Rahvaarv: 10,3 miljonit
Ametlik keel: tšehhi

Slovakkia

ELi astumise aasta: 2004
Riigikord: vabariik
Pindala: 49 000 km²
Rahvaarv: 5,4 miljonit
Ametlik keel: slovakkia

Ungari

ELi astumise aasta: 2004
Riigikord: vabariik
Pindala: 93 000 km²
Rahvaarv: 10,1 miljonit
Ametlik keel: ungari

Austria

ELi astumise aasta: 1995
Riigikord: föderaalne vabariik
Pindala: 83 858 km²
Rahvaarv: 8,3 miljonit
Ametlik keel: saksa

Rootsi

ELi astumise aasta: 1995
Riigikord: konstituts. monarhia
Pindala: 450 000 km²
Rahvaarv: 9,0 miljonit
Ametlik keel: rootsi

Soome

ELi astumise aasta: 1995
Riigikord: vabariik
Pindala: 338 000 km²
Rahvaarv: 5,3 miljonit
Ametlik keel: roome, rootsi

Kreeka

ELi astumise aasta: 1981
Riigikord: vabariik
Pindala: 131 957 km²
Rahvaarv: 11 miljonit
Ametlik keel: kreeka

Hispaania

ELi astumise aasta: 1986
Riigikord: konstituts. monarhia
Pindala: 504 782 km²
Rahvaarv: 43,8 miljonit
Ametlik keel: hispaania

Portugal

ELi astumise aasta: 1986
Riigikord: vabariik
Pindala: 92 072 km²
Rahvaarv: 10,6 miljonit
Ametlik keel: portugali

Iirimaa

ELi astumise aasta: 1973
Riigikord: vabariik
Pindala: 70 000 km²
Rahvaarv: 4,2 miljonit
Ametlik keel: inglise

Taani

ELi astumise aasta: 1973
Riigikord: konstituts. monarhia
Pindala: 43 094 km²
Rahvaarv: 5,4 miljonit
Ametlik keel: taani

Suurbritannia

ELi astumise aasta: 1973
Riigikord: konstituts. monarhia
Pindala: 242 500 km²
Rahvaarv: 60,4 miljonit
Ametlik keel: inglise

Saksamaa

ELi astumise aasta: asutajaliige
Riigikord: föderaalne vabariik
Pindala: 356 854 km²
Rahvaarv: 82,5 miljonit
Ametlik keel: saksa

Prantsusmaa

ELi astumise aasta: asutajaliige
Riigikord: vabariik
Pindala: 550 000 km²
Rahvaarv: 60,9 miljonit
Ametlik keel: prantsuse

Itaalia

ELi astumise aasta: asutajaliige
Riigikord: vabariik
Pindala: 301 263 km²
Rahvaarv: 57,3 miljonit
Ametlik keel: itaalia

Luksemburg

ELi astumise aasta: asutajaliige
Riigikord: konstituts. monarhia
Pindala: 2 586 km²
Rahvaarv: 0,4 miljonit
Ametlik keel: prantsuse, saksa

Belgia

ELi astumise aasta: asutajaliige
Riigikord: konstituts. monarhia
Pindala: 30 158 km²
Rahvaarv: 10,5 miljonit
Ametlik keel: prantsuse, hollandi, saksa

Holland

ELi astumise aasta: asutajaliige
Riigikord: konstituts. monarhia
Pindala: 41 864 km²
Rahvaarv: 16,3 miljonit
Ametlik keel: hollandi

Euroopa ajavööndid

Euroopa Liidu kaart

Alates 1. jaanuarist 2007 kuulub ühendusse 27 liikmesriiki

€ Eli liikmesriigid, kus on kasutusel euro.

Estraaditaeva komeet Gerli

Laulja **Gerli Padar** (27) liigub kui komeet tänases estraaditaevas. Talvel tantsis ta end saatest "Tantsud tähtedega" otse rahva südamesse ning seejärel vormistas mängleva kergusega koduse eurolaulu võidu.

TEKST: MARIT SILLAVEE

Tormilise artistielu vahepeal jõuab ta veel kasvata pisitütart Amanda. Kiire elutempo juures ei ole Gerli kaotanud oma siirust ja rõõmsameelsust, vastupidi – viitaalse ning särtsaka artistina suudab ta kontserte andes publiku endiselt pahviks lüüa. Gerli edu taga on veendumus: alati tuleb jääda iseendaks.

Laulmine moodustab väga olulise osa sinu elust. Kas oled suutnud töö ja hobi ühendada?

Varem mõtlesin küll, et saan igapäevaselt lauldes justkui tegeleda oma hobiga, aga viimasel ajal tunnen oma ametil ka töö maitset. Peaaegu igal õhtul teen endale meigi, panen selga esinemisriided, teen soengu ja lähen lavale. See ongi minu igapäevane töö. Rutiini samas ei teki, sest mul on pidevalt käsil mitmed erinevad projektid – Eurovisioon, Euroopa Ooperipäev, muusikalid ja veel igasugused esinemised. Tulemas on veel väga palju lähedaid ettevõtmisi.

Muusikalid, etendused, Eurovisioon – kuidas sa seda kõike jõuad?

Kuidagi ikka jõuab, kõik päevad on muidugi tegemisi täis aga olen sellega harjunud. Viimane aasta on olnud tõesti väga kiire ja suurte muutustega – kolisime tütar Amandaga Tallinnasse üürikorteris-

se. Lisaks tantsusaade, ja siis Eurovisioon... Tuleb osata aega hästi planeerida, siis on kõik okei.

Oled andnud väga palju kontserte üle terve Eesti. Kui palju oled aga mujal Euroopas laval käinud?

Oi, väga palju. Olen esinenud Rootsis ja käinud läbi vist kõik Soome ilmakeaded. Lisaks olen üles astunud veel Norras, Saksamaal, Türgis, Venemaal ja Kanadas. Huvitav on see, et igal pool on mind hästi vastu võetud. Mul on kuidagi väga lihtne olnud publikuga kontakti saavutada, ma lihtsalt naeratan natuke pooletoobiselt ja nii see läheb (*Naerab*).

Kuidas tundub teiste riikide publik võrreldes Eestiga?

Eks ikka nii, et mida lõuna poole, seda emotsionaalsem. Mulle väga meeldib Soome publik – nad on tänulikud ja oskavad esinejat hinnata. Kui meil kipub olema nii, et põhiline kommentaar pärast esinemist kõlab laulja väljanägemise kohta ning laulmine tundub olevat teisejärguline, siis Soomes on lauluhäääl esikohal.

Tantsupartner Martin Parmas oli oma õpilasega rahul, emmele käis intensiivsetes trennides toeks ka tütar Amanda Rebeca.

Gerli Padar

Vanus: 27

Perekonnaseis: lahutatud

Elukoht: Tallinn

Hariduskäik: Haljala Keskkool, Gävle Jazzgümnaasium Rootsis, HUMAK Soomes

Lapsed: tütar Amanda Rebeca

Lemmikraamat: Lotte, "sest see on üdini positiivne ja lõbus"

Lauljakarjäär: algas 6-kuuselt ja ei ole veel otsustanud pensionile minna

Viimased saavutused:

emaks saamine rahvusvahelisel lauljatekonkursil Türgis II koht telesaates "Tantsud tähtedega" II koht, tantsupartner Martin Parmas Eurovisiooni lauluvõistluse Eesti eelvooru võitja 2007

Mida pead enda trumbiks, et suudad saavutada hea kontakti nii Eesti kui ka välismaa publikuga?

Ma arvan, et see ongi minu siiras olek – ma ei püüa olla laval keegi teine ja alati tahan anda endast parima. Mõnikord juhtub, et viis minutit enne lavale minekut saan teada mingi halva asja, aga siis lähen ja teen ikka oma kava ära – publik ju ei ole selles süüdi ja nemad on tulnud kohale selleks, et mind näha. Olen laval kesken-dumisvõimet saanud harjutada juba üle kümne aasta, seega pole see väga raske.

Elasid mõnda aega Soomes – kuidas sealse eluga kohanesid?

Eesti naisi seal väga hästi vastu ei võeta. Mina tegin sellise triki, et rääkisin igal pool rootsi keeles – ameti- ning teenindus- asutused peavad ju seda aktsepteerima. Sain seetõttu hea vastuvõtu osaliseks – neile jäi mulje, et ma olen soome-rootslane.

Kus sa rootsi keele ära õppisid?

Ma õppisin aasta aega Rootsis laulmist ja umbes kahe kuuga tuli see arusaamine, et nüüd ma oskan seda keelt rääkida. Rootsi keel on väga lihtne, selle saab kiiresti selgeks. Soovitan kõigil noortel, kel võimalus, vahepeal end välismaal täiendama käia – väga värskendav kogemus.

Sinu vend Tanel Padar teeb lavalaudadel mehetegusid. Kas teil käib Taneliga ka väike omavaheline võistlus?

Ei, võistlust kui sellist kindlasti ei toimu. Pigem oleks vaja jõud ühendada ja saada sellest mingi topelt power (*Næ-rab*).

Kas teil on ka midagi koos plaanis?

No, me ei ütle veel midagi! Aga vihjeks niipalju, et lähitulevikus on kindlasti midagi oodata.

Oled eeskujuks paljudele Eesti noortele

artistidele – mida tahaksid uutele tulijatele soovitada?

Ma ei oskagi midagi muud öelda, kui seda, et kõige tähtsam on leida ja säilitada oma isikupära. Sellist kindla peale minekut – et olen tore, armas ja hoian staativist kinni ning laulan – võiks olla vähem. Tuleks leida oma häälestil või mingi asi välimuses ning jääda sellele kindlaks. See ongi ehk kõige olulisem.

Kas sinu väike Amanda ka juba laulab?

Jaa, ta laulis juba pooleteise aastase põdral-maja-metsa-sees väga edukalt.

Vahepeal heliseb telefon ja Gerli võtab ette oma kalendermärgniku, et järgmist kohtumist kokku leppida. "Ei, siis on mul proov... Ei, see aeg ei sobi, ma olen Tartus... Mhmm, siis mul on Amanda plaanid... Oot, jah, sinna vahele ehk saan su paigutada pooleks tunniks."

Kiired ajad?

Jaa! Mul on päev niimoodi ära jao- taud, et kui tekib kusagil 10-minutiline nihe, siis olen juba hiljaks jäänud...

Ütle siis lõpetuseks, kus sa näed end paari aasta pärast?

Kõik võib juhtuda. Äkki tuleb homme mingi produtsent minu juurde ja ütleb, et ma läheksin laulaksin näiteks Hollandis. Ja tõenäoliselt ma läheks ka! **ek**

Tänavu sügisel kinnitab Euroopa Parlament 2011. aasta kultuuripealinnadeks ühe Eesti ja ühe Soome linna. Kui põhjanaabrid on panustanud Turu linnale, siis eestlased näevad kultuurielu südadena Tallinnat. Meie pealinna kultuuriprogramm koondub tunnuslause "Everlasting Fairytale" alla.

Laulupeel on kindel koht kultuuripealinna programmis, kinnitavad Peeter Rebane ning Kaia Jäppinen.

Tallinn

Kultuuripealinnaks

"Euroopa ja maailma mastaabis on Tallinn muinasjutuline väike-linn, kõigi eestlaste jaoks aga linn, mis ei saa kunagi valmis," selgitas tunnuslause olemust Euroopa kultuuripealinnaks kandideerimise taotluse projektijuht Peeter Rebane. "Ülemiste vanakesest rääkivasse Tallinna legendi on kätketud kõige püsivam ja kohustavam arenguideo, mis ühel linnal saab olla: ehitada, täiustada, muuta ja parandada, igavesti püüelda täiuslikkuse poole."

Mastaapne projekt

Esimesed plaanid kultuuripealinnaks kandideerida olid Tallinnal juba 2001. aastal. Esialgu plaaniti kandideerida Inglismaa kultuuripealinna "satelliidina" 2008. aastaks. Vahepealne ELi laienemine muutis aga kultuuripealinna programmi – igal aastal saab Euroopal olema kaks kultuuripealinna – mistõttu lükkus Tallinna kandideerimine mõne aasta võrra edasi.

Tallinna ja kogu Eesti jaoks on see projekt pärast 1980. aasta olümpiamänge ja 2002. aasta Eurovisiooni lauluvõist-

lust ilmselt suurim rahvusvahelise tähtsusega ettevõtmine.

Hea võimalus kogu riigile

"Tallinn kandideerib Euroopa kultuuripealinnaks 2011, lähtudes teadmisest, et kultuuripealinna tiitli kandmine pole ainult üheaastane tihe kultuurisündmuste kalender, vaid kohustus väärtustada linna kui kultuurikeskkonda nii oma elanikele, külalistele kui ka loomeinimestele ja ettevõtjatele," rääkis Tallinna abilinnapea ja Euroopa kultuuripealinna projekti ettevalmistava töögrupi juht Kaia Jäppinen Tallinna taotlust tutvustades.

Tema sõnul kaasneb tiitliga hea võimalus näidata maailmale nii Tallinnat kui kogu Eestit, kuna kultuuripealinna tiitlit kandes kaasab Tallinn programmi ka teised Eesti piirkonnad. Juba praegu haaravad paljud Tallinnas toimuvad kõrgetasemelised kultuurisündmused (Orelifestival, PÖFF, Jazzkaar) kaasa ka mitmeid teisi Eesti linnasid, pakkudes osasaamisrõõmu palju suuremale hulgal inimestele. Samuti on Tallinna valimine Euroopa kultuuripealinnaks hea visiitkaart kogu riigile, võimaldades kutsuda Eestisse palju külalisi.

Peeter Rebase sõnul töötab Tallinn kultuuripealinna rahvusvahelises koostöövõrgus, luues uusi kontakte ning panustades ühistegevusse Turu linnaga. Tallinna üheks keskseks ürituseks on 2011. aastal spetsiaalselt kultuuripealinna projekti pärast aasta varasemaks toodud laste ning noorte üldlaulu- ja tantsupidu, mis peetakse juuli alguses.

"Kuna esimest korda Euroopa kultuuripealinnade projekti ajaloos asuvad kaks samal aastal kultuuripealinna tiitlit kandvat linna üksteisele piisavalt lähedal nii geograafiliselt kui ka mõttemisil, saame me sisulist ühistegevust arendada ning Soome lahest saab 2011. aastal omanäoline Euroopa kultuurimeri," lisas Rebane.

Ammune traditsioon

Euroopa kultuuripealinnade ajalugu ulatub tagasi 1983. aasta novembris, kui Kreeka tollase kultuuriministri Melina Mercouri ettepanekul otsustasid Euroopa ühenduse kultuuriministrid, et igal aastal nimetatakse üks Euroopa linn Euroopa kultuurilinnaks.

Kultuuripealinna korraldusõigused on riikide kaupa ära jagatud 2019. aastani. Tänavu kannavad auväärset tiitlit Luksemburg ning vastliitunud Rumeenia linn Sibiu. Euroopa esimeseks kultuuripealinnaks valiti 1985. aastal Ateena. **ek**

Tule filmi vaatama

2007. aasta vältel on kõikidel filmihuvilistel võimalik Euroopa Liidu infokeskuses nautida mitmeid Euroopa filme. Võta sõbrad kaasa ja tule – filmielamuse saad täiesti tasuta.

Infokeskuses näidatakse 2007. aastal mitmeid Euroopa filme, mis peaksid esile tooma ELi kultuurilist mitmekesisust. Igal nädalal toimuvate filmiõhtute eesmärk on koostöös suursaatkondadega tuua Eesti publikuni erinevate liikmesriikide selliseid filme, mis muidu meie filmilevisse ei jõua.

Esimene filmiseans on neljapäeval, 15. märtsil kell 18:00. Näitame Prantsuse filmi "Otsekohe" (*A tout de suite*). Filmi režissöör on Benoît Jacquot.

Täpsema filmikava leiad esinduse koduleheküljelt www.euroopaliiit.ee. **ek**

Jalgpalli EM: ela kaasa kodukoondisele!

Euroopa meistrivõistlused jalgpallis toovad põneva vaatamängu otse Eesti publiku ette – sel kevadel ja suvel mängivad mitmed nimekad võistkonnad EMI valik-sarjas meie rahvuskoondisega Tallinnas A. Le Coq Arenal.

Aktiivset kaasaelamist väärivad kodused mängud toimuvad järjestuses:

24. märtsil kell 20.30 Eesti – Venemaa
2. juunil kell 21.30 Eesti – Horvaatia

6. juunil kell 21.30 Eesti – Inglismaa
22. augustil kell 19.00 Eesti – Andorra

Eesti jalgpallikoondise EM-valiksarja esimesi kodumänge Makedoonia ja Iisraeliga jälgis staadionil vastavalt 7500 ja 7800 inimest. Olla osake sellest suurest rahvamsüst pakub elamuse ka kõige jalgpallivõrasmale inimesele. Lähme ja elame omadele kaasa! **ek**

°kultuurikalender °kultuurikalender °kultuurikalender °

23. märts

Kell 17.00 tähistatakse TÜ aulas Rooma lepingute 50. aastapäeva piduliku loenguga "The first half century of the European Union". Üritusel esineb endine Suurbritannia välisminister ning praegune Lordide koja liige Lord Owen.

10. aprill

Tallinna Rahvusraamatukogust alustab teekonda maailmakuulsa Austria fotograafi Erich Lessingi fotode näitus, mis kajastab Euroopa ajaloo tähtsamaid sündmusi ning tuntud isikuid 20. sajandist. Kogumik, mis koosneb 75 fotost, rändab poole aasta vältel läbi Tallinna, Tartu, Haapsalu, Viljandi, Rakvere ja Kuressaare. Mine ja tutvu Euroopa ajaloo! Tallinna näitusel on Lessing ka ise kohal. Info www.euroopaliiit.ee.

5. mai

Avatud Uste Päev Euroopa Liidu majas ning mitmetes Euroopa Liidu liikmesriikide suursaatkondades. Soovitame külastada saatkondasid kasutades selleks Avatud Uste Päeva „passi“, mille saab Euroopa Liidu infokeskusest. Väikeses raamatus on kirjas kõikide saatkondade aadressid ning lisainformatsioon EL liikmesriikide kohta. Kõik saatkonnad jagavad „passidesse“ spetsiaalseid templeid, mis tähistavad teie viibimist nende ruumides. Euroopa Päeva tähistamise raames 9. mail 2007 loosime aktiivseimate "reisijate" seas välja erinevaid auhindu! NB! Õpetajad, Avatud Uste Päevale olete oodatud terve klassiga. Ürituse sujuva korralduse tagamiseks oleme tänulikud, kui suurema grupi eelnevalt registreerite. Kontakt: Kadri Kull, tel: 626 4411, e-mail: kadri.kull@ec.europa.eu

9. mai

Tallinnas, Tartus, Pärnus, Paides, Kuressaares ja Jõhvis tähistatakse erinevate üritustega Euroopa Päeva. Sarnaselt eelmiste aastatega leidub üritustel tegevust tervele perele ning kogu päeva saadab laval toimuv kultuuriprogramm. Noortele mõeldes tähistavad Euroopa Päeva ka Eesti koolid. 9. mail külastavad ELi eksperdid koole ning osalevad diskussioonides, et anda selgitusi ELi tegevustele ning vastata õpilaste küsimustele.

29. juuni – 1. juuli

X Noorte Laulu- ja Tantsupidu Tallinnas. **ek**

~ Võõrsile • õppima – miks mitte?

Sten Ilmjärv (21) alustas oma kooliteed Anija maakoolis, sealt edasi siirdus Õismäe Humanitaargümnaasiumi ning jätkas geenitehnoloogia erialal Tartus. Nüüd, viimasel semestril, õpib ta Saksamaal Bielefeldi Ülikoolis. Steni moto – *carpe diem* – motiveerib teda haarama igast võimalusest, mida elu pakub.

TEKST: MARIT SILLAVEE

“Otsus tuli väga äkki,” räägib Sten, kuidas ta jõudis arusaamisele, et võiks oma õpinguid jätkata välismaal. “Ma andsin avalduse vist lausa viimasel võimalikul päeval sisse.” Miks üldse oli tahtmine minna?

Sõbrad ees, ise järel

Stenil jagub palju sõpru, kes ise vähemalt ühe semestri piiri taga õppinud, ja vastukaja on olnud positiivne. “Koolid on muidugi erinevad, aga enamasti on sõbrad uuest elukeskkonnast alati vaimustuses,” räägib noormees, kes otsustas piiri taha suunduda peamiselt sel põhjusel, et näha maailma ning saada endale teises riigis õppimise kogemus. Julgust lisas ka see,

et enamik tema tuttavaid oli seda kogunud ja julgusid soojalt teises keskkonnas teadmiste omandamist soovitada.

Sten soovitab igapäev kas või paar kuud välismaal õppida. “Erasmuse stipendiaatidele on kogu protsess veel eriti lihtsaks tehtud – sulle leitakse kool ja elukoht, mine ise lihtsalt kohale, õpi ja naudi elu,” jagab Sten vaimustunult oma kogemusi.

Tema valis sihtpunktiks Saksamaa, sest oli saksa keelt varem õppinud ning ei tahtnud õpitut päris ära unustada.

Ometi ei kahetse Sten oma otsust karvavõrdki – Saksamaa on üks Euroopa suuremaid riike, kus õppimine annab kindlasti suurepärase elukooli. “Õpinguperiood on justkui kultuuriline ning intellektuaalne enesetäiendamine ja üks

suur seiklus,” lisab ta.

Kõigega harjub

Steni arvates on sakslased üks omapärane rahvus. “Teatud stereotüübid ikka kehtivad – sakslased on hästi täpsed, korralikud ja peavad rangelt reeglitest kinni,” jutustab ta õlgu kehitanud. “Näiteks pangas käivad asjad ikka oluliselt aeglasemalt kui Eestis ning üldse on kõik süsteemid nii keeruliseks tehtud, et inimesed nendest mingi hinna eest aru ei saaks. Aga sellega harjub.”

Kindlasti soovitab Sten stipendiumile kandideerimist mitte katkestada põhjusel, et kardetakse oma vähese keeleoskuse pärast. “Mida ei oska, seda õpime! Keele saab kohapeal väga hästi selgeks, parandan nii oma saksa kui ka inglise

Kolm kogemust

Telvi (22), Saksamaa, Hochschule Ravensburg-Weingarten:

Enne viimast semestrit sain Tartu Ülikoolis kõik ained tehtud ning jäi veel esitada lõputöö. Sain valida: kas võtta veel aineid, mida oli niigi üleliia; minna tööle või tulla välismaale. Otsustasin viimase kasuks ja olen kindel, et tegin õige otsuse. Viimane elamus oli

õhtusöök, kuhu kutsusime kõiki välisüliõpilasi maitsma eesti, hispaania ja ungari toitu. Ühised rahvussöömad on siin üldse väga populaarsed. Jõudsime selleni, et igaüks pidi laulma oma kodumaalt mõne rahvalaulu. Uskumatu oli vaadata Etioopia poisi hõimu “lõkketantsu”. Huvi kõike seda kohapeal kogeda on oi kui suur! Hindan siinoldud aega just sellepärast, et mul on võimalus kohata niivõrd erinevaid inimesi ja kogeda kaugete kultuuride olemust. Samas on kool kindlasti nõrgem kui Eestis, aga see on ka Hochschule, mis meie mõistes tähendab rakendusliku kõrghariduse sarnast asutust. Viisa-

kust on siin aga kapaga rohkem kui Eestis ja ehkki sakslased ei ole mulle mingi eeskujurahvas, saab neilt tavapärast palun-tänan viisakust küll kõrva taha panna.

Kätlin (22), Prantsusmaa, Pariisi 7. ülikool:

Välismaale otsustasin minna sellepärast, et ma ei olnud päris kindel, mida pärast bakalaureuseõppe lõppu teha tahan. Soovisin aja maha võtta ja teises keskkonnas selle üle järele mõelda. Valisin Prantsusmaa ja mulle meeldib siin väga. Elukeskkond on lahe, kool veel lahedam. Näiteks eksamitel eeldatakse rohkem iseseisvat analüüsi- ja

Ülikooli aatrium.

Steni klassikaaslaste õpihoos.

Sten (paremal) koos poolaka Lukazega saabusid sõbra sünnipäevale lumest kingipakkidega.

keele oskust,” julgustab Sten kõiki, kes kõhklevad.

“Õppejõud on siin küll väga toredad, ja õpilased ka. Seminarides näiteks võtavad inimesed oluliselt aktiivsemalt aruteludest osa kui Eestis ning keegi ei karda küsimusi esitada, isegi kui keeleoskus pole perfektne,” räägib Sten. “Ise olen ka siin olles julgemaks ja avatumaks muutunud.”

Kas õpingud välismaal teises keeles võtavad ära ka suurema osa vabast ajast? “Kindlasti mitte!” leiab Sten. “Olen tegelikult paljud nädalavahetused veetnud mujal. Bielefeld asub mitmetele eksootilistele Euroopa suurlinnadele suhteliselt ligidal ning

olen nüüdseks käinud nii Berliinis, Kölnis, Amsterdamis kui ka Pariisis. Hiljuti sai ka Luxembourg üle vaadatud,” iseloomustab Sten Euroopa südames elamise võlusi. “Kõik on justkui kiviviske kausel, vali ainult sihtpunkt ja mine rongi peale. Tudengitele on ju soodsamad piletid ka!” naerab ta.

Kasu mitmekordne

Sten on veendunud, et lisaks heale võimalusele Euroopat näha avardavad õpingud välismaal ka tema silmaringi ning annavad väärtuslikke teadmisi ja kogemusi, mis tulevad kasuks hilisemal töökoha otsingul. “Lisaks tarkuse

kogumisele olen leidnud väga häid sõpru, kellele saan hiljem igal ajal külla tulla. Samuti olen saanud end proovile panna võõraste kommete, inimeste ja toitude keskel,” jutustab Sten ning lisab, et on enda arvates väga hästi hakkama saanud. “Eks igaüks saab end siis testida, kuidas võõramaiste inimeste ja tavade keerises tervemõistuslikuks jääda!”

Tema on väga rahul, et sai võimaluse tunda saksa tudengipõlve ning soovib seda proovida kõikidel teistelgi. “Oma elukeskkonda peab tundma – ja seda mitte ainult Eesti vaid kogu Euroopa mastaabis,” on Sten veendunud. “Erasmuse stipendium pakub selleks ideaalse võimaluse!” **ek**

järelduste tegemise võimet, mitte kuiva faktide pähetuupimist, mida kahjuks Tartus aeg-ajalt ikka ette tuli.

Õpingud on mulle andnud iseseisvust, julgust ja eneseusku ning loomulikult on kõvasti paranenud ka mu prantsuse keele oskus!

Maarja (20), Hispaania, Salamanca ülikool:

Kuna paljud minu tuttavad olid käinud välismaal haridust omandamas ja mul oli hea kõrvalt näha, mida piiri taga õppimine li-

saks keeleoskusele annab, tahtsin ise ka kindlasti minna. Tegin õige otsuse – mulle meeldib Hispaanias väga. Meeldib, et koolis on rõhk personaalsel lähenemisel ja et professorid pole nii ametlikud – istuvad loengut andes laua peal, teevad enda üle nalja jne. Samas ei kaotanud nii käituses oma autoriteeti ning loengud ei lähe ka liiga ‘plämaks’ kätte. Kõik on tasakaalus. Veel meeldib, et sain hispaania keele selgeks – igapäevaseks eluks vajalik os-

kus tuli juba kolme kuuga. Olen siin olles igati tolerantsemaks muutunud – erinevate kultuuride ja rahvuste keskel elamine lihtsalt nõuab seda. Samuti olen hakanud rohkem tulevikule mõtlema ja vaatan ringi, millised uksed mulle siin avatud on. Olen saanud juurde palju uusi sõpru ja eriti just kohalike hispaanlaste seast. Eestis on kombeks kõikidel välistudengitel koos ühikates elada, aga siin paigutatakse välistudengid kohalikega koos üürikorteritesse. Lahe seltskond, ilusad ilmad, tore kool – mida veel tahta!

Ringreis Euroopas paari tunniga

Kui arvad, et inimesel ei ole füüsiliselt võimalik näha paari tunni jooksul nii Londoni Big Beni kui ka Rooma Colosseumit, siis eksid. See on täiesti võimalik, kui sind ainult ei häiri, et näed vaatamisväärsusi vähendatud kujul – tere tulemast Mini-Euroopasse.

Brüsselis asuv Mini-Euroopa park innustab oma külastajaid reisima ning tekitab sealset huvi tutvuda ligi 350 miniatuurse vaatamisväärsuse originaalvastetega. Brüsseli Mini-Euroopa park on parim omalaadsete seas, sest kõik sealsed monumendid on loodud ehitiste pisemaidki detaile arvesse võttes.

Park täieneb

Eksponaadid on originaalidest 25 korda väiksemad, aga isegi nüüd on Big Ben nelja

Mini-Euroopa avab hooaja 24. märtsil. Esiplaanil tükike Tallinna vanalinna – Paks Margareeta.

meetri kõrgune ning Eiffeli torni tipp kolmekorruselise maja kõrgune – 13 meetrit. Eks see annab natukenegi aimu kuulsate vaatamisväärsuste mastaapsusest. Tänavu lisandub Mini-Euroopasse ka uusi ehitisi, mistõttu on parki põhjust külastada neilgi, kes seal juba käinud. Euroopa vaatamisväärsuste seas peaksid eestlased ära tundma ka meie enda Paksu Margareeta.

Retk läbi ajaloo

Kui vaatamisväärsused on nähtud, ootab kõiki pargi lõpus asuv hoone nimega Spirit of Europe, kus võib kaasa teha visuaalsete ning heliefektidega tuuri läbi Euroopa ajaloo. Kõik külastajad saavad Spirit of Europe'i abil testida ning samal ajal täienendada oma teadmisi Euroopa kohta.

Vaata lähemalt www.minieurope.com. ek

Reisijad, tähelepanu!

Kindlasti on paljud lugejad vähemalt korra elus pidanud lennujaamas ootama tunde lennureisi hilinemise pärast. Küll on põhjuseks tehniline rike, küll halb ilm. Kuna paljud euroopa kodanikud ei tea oma õigusi lennukiga reisimisel, tasub järgnevat info meeles pidada.

Üks kannatanutest, Kristjan (nimi muudetud), lendab paar korda kuus ning tema arvates lennufirmad hiljutini vastu võetud määrusest lennureisija õiguste kohta eriti kinni ei pea. Temalgi tuli oma õiguste eest välja astuda. "Lennuki hilinemise tõttu maksti kompensatsiooni vaid tükk aega pärast neile kirja kirjutamist, mis on sigadus, sest see pole määruses nii ette nähtud ning nõuab reisija poolt täiendavat tegutsemist ja liigset ajakulu," meenutab Kristjan nõrdinult.

"Kui lennufirma ise oma eksimust ei tunnista, toimi järgnevalt: fikseeri, kuidas su õigusi on rikutud; kirjuta firmale kiri, tsiteerides määruse teksti;

lisa oma pangaandmed, et lennufirma saaks raha sulle üle kanda ja pane kaasa ka tarbijakaitseameti kiri," annab Kristjan näpunäiteid kannatanud reisijatele. Nõnda toimides sai ka tema oma hüvitise kätte.

Millal võib hüvitist nõuda?

Lennureisijate õiguste määрус võeti vastu 2005. aastal. Komisjon algatas pärast seda teavituskampaania määрус tutvustamiseks ja kampaania andis tulemusi: lennufirmadele saadetud pretensioonide hulk mitmekordistus.

Reisijal ei ole siiski õigus igal ajal ja sõltumata olukorrast lennufirmalt hüvitist nõuda. Määruses on välja toodud "erakorralised olukorrad", mille alla kuuluvad näiteks enustamatud tehnilised rikked või halvad ilmaolud, mis lennufirmadest ei sõltu ning

mille puhul ei pea reisijatele hüvitist maksma. Seega tuleks enne pretensioonide esitamist vastava määrusega põhjalikult tutvuda. ek

Teadmiseks lennureisijale

- ✦ Kui lend on ülebroneeritud, peab lennuettevõtja leidma reisijate seast vabatahtlikud, kes loovutaksid oma koha kokkulepitud soodustuste eest (piletihinna hüvitamine või muu transpordivõimalus reisi lõppsihtkohta). Kui te ei ole vabatahtlike hulgas, peab lennuettevõtja maksma teile hüvitist sõltuvalt lennu pikkusest 250–600 eurot.
- ✦ Kui lend tühistatakse, peab lennuettevõtja teile alati pakkuma kas piletihinna hüvitamist või muud transpordivõimalust reisi lõppsihtkohta ning juua ja suupisteid, vajadusel ka majutust hotellis ning sidevõimalusi.
- ✦ Hüvitis või tagasimaksed tuleb välja maksta 7 päeva jooksul sularahas, pangalaekande või tšekiga või teie kirjalikul nõusolekul reisitšekides.

Palju õnne, Erasmus

Täpselt 20 aastat tagasi alustasid mitmed Euroopa Liidu ülikoolid koostööd, seades eesmärgiks võimaldada Euroopa noortel õppida erinevates ülikoolides parimate õpetajate käe all üle kogu mandri.

Nüüdseks on ERASMUSE programm omandanud lausa sotsiaalse ja kultuurilise nähtuse staatuse, sest selle abil on paljudel Euroopa ülikoolide tudengitel võimalus esimest korda teises riigis elada, õppida ja erinevate kultuuride kaudu uusi kogemusi omandada. Praegu osaleb programmis 2199 kõrgemat õppeasutust 31 riigist.

ERASMUSE programmi abil saab õppida kõikvõimalikel erialadel. Kõige enam minnakse piiri taha tudeerima äri- ning sotsiaalteaduseid.

Poolteist miljonit tudengit

Esimesed Eesti üliõpilased saadeti ERASMUSE programmi kaudu välismaale kogemusi omandama 1999. aastal. Aasta hiljem käivitus ka õppejõududele mõeldud programm, mille raames saavad õppejõud teistes ülikoolides loenguid anda. ERASMUSE programmi spetsialisti Terje Paasi sõnul on tänaseks selle programmi kaudu välismaal käinud üle 3000 stipendiaadi, kelle hulgas oli ligi 800

õppejõudu. "Kõige populaarsemad sihtriigid on eestlaste seas Soome, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia ja Suurbritannia."

Kahekümne tegevusaasta jooksul on ERASMUSE stipendiumi saanud kokku üle pooleteise miljoni üliõpilase ning Euroopa Komisjoni eesmärk on jõuda 2012. aastaks kolme miljonini.

Palju sünnipäevaüritusi

ERASMUSE 20. aastapäeva puhul korraldatakse mitmeid üritusi üle kogu Euroopa. Aprillis-mais leiavad eri riikides aset ERASMUSE päevad, mille raames peetakse konverentse ja toimub muid kohalikke üritusi.

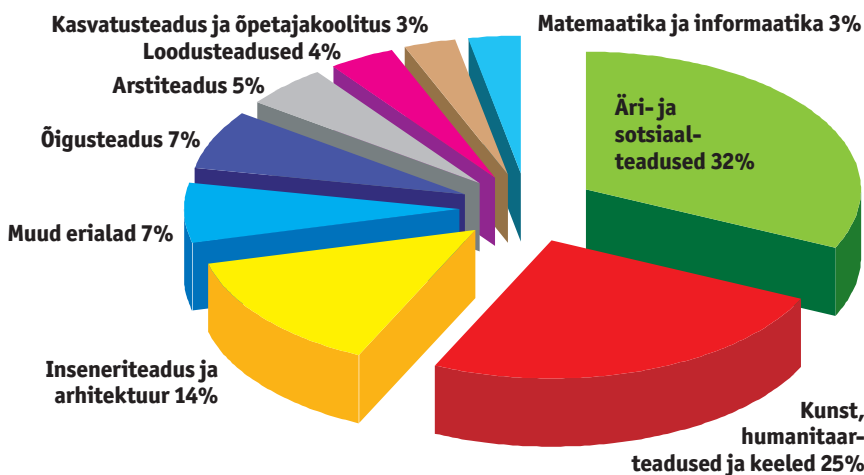
23.–24. märtsil Prahast korraldatavalt üldkoosolekult läheb vabatahtlikega teele ERASMUSE buss, mis reisib stipendiumiprogrammi reklaamimiseks ringi terves Euroopas. Lisateavet selle aktsiooni kohta leiab veebist aadressil www.esn.org.

Investeering tulevikku

Uuringud näitavad, et ERASMUSE programmis osalemine võib olla töökoha leidmisel olulise tähtsusega, sest tänapäeva tööandjad peavad õppeperioodi välismaal väärtuslikuks kogemuseks.

ek

ERASMUSlaste erialad 02/03. aastal

Täpsemat teavet ERASMUSE programmi kohta saab veebilehelt www.hkk.ee. Abi ja infot jagavad ka ülikoolide välisüliõpilastalitlused ning ERASMUSE koordinaatorid erinevates ülikoolides:

Tartu Ülikool
tel 737 5151
Tallinna Ülikool
tel 640 9136
Eesti Maaülikool
tel 742 2862
Tallinna Tehnikaülikool
tel 666 4556

IT Kolledž
tel 628 5846
Estonian Business School
tel 665 1322
Eesti Kunstiakadeemia
tel 626 7369
Eesti Muusikaakadeemia
tel 667 5779

Kas teadsid?

- 2007. aasta 1. jaanuarist on Euroopa Liidul 27 liiget ning 23 ametlikku keelt.
- Euroopa Liit on keelanud kosmeetikatoodete valmistamisel tehtavad loomkatsed.
- Brüsselis vaieldakse viina definitsiooni üle: 1989. aastast pärinev seadus määratles, et viina võib valmistada ükskõik millisest toorainest. Sellele hakkasid vastu Eesti, Rootsi, Soome, Poola, Läti ja Leedu põllumajandusministrid, kes kaitseid oma tootjate huve – rõhudes viinatootmise pikaajalistele traditsioonidele palusid ministrid viina toorainena lubada vaid teravilja ja kartulit. Ägedalt vaidlesid vastu mitmed Kesk- ja Lõuna-Euroopa riigid, kus valmistatakse viina suhkrupreedist ning viinamarjadest. Euroopa Parlamendile laekunud kompromissettepaneku järgi peaks puhta kartuli- ja teraviljaviina puhul olema tooraine välja toodud pudeli etiketil, segatud toormest valmistatud viina etiketil aga peaks olema kohustuslik märge *blended* (segu). Praegu kehtiva määruse muutmiseks on vaja europarlamenti heakskiitu ning kõikide liikmesriikide nõusolekut.

- ELIS on kasutusel lillelogo. See ei ole 1960-70ndate hipistiili tähistav märk. Lillelogoga tähistatakse loodussõbralik ehk "roheline" tarbekaup alates pesupulbrist ning lõpetades hotellidega, kus on vähendatud energia- ja veetarbimist ning astunud samme jäätmete vähendamiseks. Lisainfot saab internetisaidilt www.eco-label.com.

- Eurooplaste eluiga pikeneb. 1960. aastal sündinute oodatav eluiga on meestel umbes 67 aastat ja naistel 73 aastat. 2002. aastal sündinud laste oodatav eluiga on palju pikem – meestel ligikaudu 75 aastat ja naistel üle 81 aasta.

Millega tegeleb Europassi keskus?

Kui soovid minna elama või õppima teise Euroopa Liidu liikmesriiki, võid vajalike dokumentide hankimiseks pöörduda Europassi keskusesse.

Europassi keskuse juhataja Kaire Kroos ütleb, et Europass ei ole isikutunnistus, vaid tunnusmärk, mille alla on koondunud viis vajalikku dokumenti. "Need dokumendid avardavad töö- ja õppimisvõimalusi üle Euroopa, kuna võimaldavad erinevatest riikidest pärit kodanikke võrrelda ühtsete standardite järgi," selgitab ta.

Tõlkimisest ei piisa

Eesti Europassi keskus tegutseb 2005. aasta maist ning saab igal kuul kümneid päringuid nii üksikisikutelt kui organisatsioonidelt, kes soovivad abi Europassi dokumentide täitmisel või saamisel. "Meie inimesed kipuvad arvama, et kui lasta töö otsimiseks vajalikud dokumendid tõlkida ja notariaal-

selt kinnitada, on kõik automaatselt arusaadav," toob Kroos välja ühe valitseva väärarusaama. "Tegelikkuses on asi tihti keerulisem ja see, mis tundub meile iseenesestmõistetav, ei pruugi olla arusaadav teiste maade elanikele."

Lihtsustab töötusimist

Siin tulebki appi Europass, mis muudab lihtsamaks nii töötajate kui ka tööandjate elu – ühtsete standardite järgi üles ehitatud elulookirjeldusi on lihtsam võrrelda ning diplom ja kutsetunnistus annavad lisainformatsiooni inimese akadeemiliste oskuste kohta.

Soovi korral võib oma CV täita ka mõnes teises Euroopa Liidu ametlikus keeles, keelevariandid on olemas Europassi keskuse koduleheküljel. Europassi Keskuse tegevust rahastavad võrdselt Eesti riik ning Euroopa Komisjon.

Mis on Europass

Europass ei ole Euroopa Liidu kodaniku isikutunnistus, vaid tunnusmärk, mis koosneb viiest dokumendist:

- ★ CV
- ★ keelepass
- ★ õpirände tunnistus
- ★ kutsetunnistuse lisa
- ★ diplomilisa

Neid dokumente on võimalik kasutada töö otsimiseks ning õppe- või koolitusprogrammidesse kandideerimiseks üle Euroopa. Europassi Cvd ja keelepassi saavad kõik soovijad ise täita Europassi keskuse koduleheküljel, teisi dokumente väljastavad vastavad asutused. Täiendavat teavet saab Eesti Europassi keskusest: Pärnu mnt 142, Tallinn tel 679 1716 e-post info@europassikeskus.ee www.europassikeskus.ee

Esindus tuleb külla

Euroopa Komisjon tahab teada, mida eestlased euroliidust arvavad. Kuidas teisiti seda teha, kui ise inimestele külla minna ja otse küsida. Just seepärast käibki esindus erinevates Eesti piirkondades kohalike inimestega tutvumas ning Euroopa jutte rääkimas.

Euroopa Komisjoni Eesti esindus saatis eelmisel aastal kõikidele kohalikele omavalitsustele koostööettepaneku EL-teemade arutamiseks. Ettepanek leidis hea vastuvõtu ning praeguseks on külas käidud juba Viljandimaal, Valgemaal ja Saaremaal. Kohtunud on erinevate inimestega 14 vallas – nii kooliõpilaste, ajakirjanike, ettevõtjate kui ka kohalike omavalitsuste juhtidega. Siinkohal esitame üleskutse kõikidele linna- ning vallajuhtidele – kui teil tekis huvi kohtuda Euroopa Komisjoni Eesti esinduse töötajatega, kutsuge meid endale külla!

Lisainfo telefonil 626 4413, liis.vohandu@ec.europa.ee, kontaktisik Liis Vohandu.

Hillar Metsa supermees

Batman, Spiderman, Superman – kui palju leidub erinevaid üleloomulike võimetega kangelasi! Karikaturist Hillar Metsa abiga on sellise kangelase saanud endale ka Euroopa Komisjoni Eesti esindus. Saage tuttavaks: Euroopa Liidu Supermees.

Tuntud Eesti karikaturisti Hillar Metsa käe all sündinud ELi Supermees nägi ilma-

valgust mullu juunis, mil ilmus trükis "Eesti, Soome ja Euroopa Liidu tulevik". Hillar Mets illustreeris selle Soome suursaatkonna palvel. ELi Supermehe motiiv osutus trükises sedavõrd huvitavaks, et esindus otsustas tegelase edaspidi ka muude tegevuste ette rakendada. Nüüdseks kaunistab ELi Supermees mitmeid esinduse publikatsioonide, esinedes vägagi mitmetes situatsioonides: küll euro tulekut tähistades, küll liidu laienemisele või julgeolekupoliitikale tähelepanu pöörates. Tõeline supermees saab kõige-ga hakkama!

2 x Hillar Metsa

Müüdid & tegelikkus

1. mail täitub Eestil kaks aastat Euroopa Liidu liikmena. Liitumiseelne äge diskussioon tundub tänaseks olevat jäänud kaugele mägede taha, kuid ometi oli see alles eile, kui Eesti meedias arutleti tuliselt liitumisega seonduvate eeliste ja puuduste üle.

Viimase Eurobaromeetri uuringu järgi peab 56 protsenti eestimaalastest Eesti liikmeks olekut positiivseks, seejuures on ühtlustunud eestlaste ja mitte-eestlaste arvamus. Enne liitumist räägiti ähvardavalt mitmesugustest kahtlustest ja hirmudest – kuidas on asjad päriselul läinud?

Iseseisvus kaob, hinnad tõusevad

Peamist kartust, et liitumise järel hinnad kohe tõusevad ja Eesti kaotab oma iseseisvuse, mäletavad ilmselt kõik. Eesti jätkab täna segamatult eksisteerimist iseseisva riigina ja selle hoidmine pole vajanud erilisi lisapingutusi.

Liitumise järel koostasid mitmed väljaanded kaupade hindade analüüsi, mis näitas selgelt, et ennustatud üüratut hinnatõusu samuti ei toimunud. Pigem on igal aastal aset leidnud 3-5 protsenti suurune paratamatu inflatsioonist tingitud hinnatõus. Suurenemisid hoopis palgad. Fontese 2006. aastal tehtud uuring näitab, et eelmise aasta palgatõus oli Eestis viimase kaheksa aasta suurim.

Ajude ja töökäte massiline äravool

Räägiti ka sellest, kuidas piiride avanemisel lähevad Eestist parematele jahimaadele kõik meie helged pead, jättes Eesti arengu stagnatsiooni. Eestimaalased on küll kasutanud võimalust leida endale tasuvam töökoht teistes ELi riikides, ent ometi ei ole

toimunud ajude ja töökäte massilist äravoolu.

Mullu novembris valminud Euroopa mobiilsuse raportist selgub, et vaid 7% eestlastest kaalub lähema viie aasta jooksul kolimist mõnda teise ELi riiki. Juba leidub neidki, kes koduse palgatõusu tõttu on võõrsilt tagasi pöördunud. Võõrsilt saadud kogemus aitab neil aga näha elu Eestis avarama pilguga ja seda ka omal moel paremini edasi viia.

Liitumise kulud ja tulud

Palju kõneldi ka liitumisega seotud kuludest. Tavainimese mõistes on Eesti iga-aastane panus Euroopa Liidu rahakotti vägagi suur – meie 2007. aasta riigieelarvest läheb omavahendina liidu kassasse ligi 2,2 miljardit krooni. Euroopa Liidu poolne tugi Eesti arengule on samas kordades suurem, ainuüksi otsetoetusteks makstakse eestimaalastele sel aastal 8 miljardit krooni. Lisanduvad erinevad toetused teede ehitamiseks jpt valdkondade arendamiseks. Lihtsustatult – iga kümne krooni eest, mis läheb meie käest ühenduse kassasse,

Kardetud liitumisjärgset dramaatiliselt hinnatõusu ei toimunud.

saame vastu 250 krooni. Saab vaid öelda, et Eesti otsene rahaline kasu liikmelisusest on oluliselt suurem kui meiepoolne panus ELi. Eesti välis- ja julgeolekupoliitilist kasu on aga rahas üldse võimatu mõõta!

Kas ikka kasulik ja vajalik?

Enne liitumist kõlas muude arvamuste hulgas: Euroopa Liit tahab meid hädasti enda hulka, et saaks sinnele turule käpa peale panna. Eesti võib küll arvata, et on atraktiivse turuga riik, aga oma 1,4 miljoni suuruse elanikkonnaga jääb meie ostujõud 6-7 korda soomlaste omale alla.

ELi jaoks oleme ostujõu poolest samaväärne 200 000 elanikuga Soome linnaga. Eks ühendusel olid Balti riikide liitumise suhtes omad, eelkõige poliitilised huvid kogu Euroopa stabiliseerimise seisukohalt, aga vaieldamatult oli meile liitu rohkem tarvis kui ELil meid.

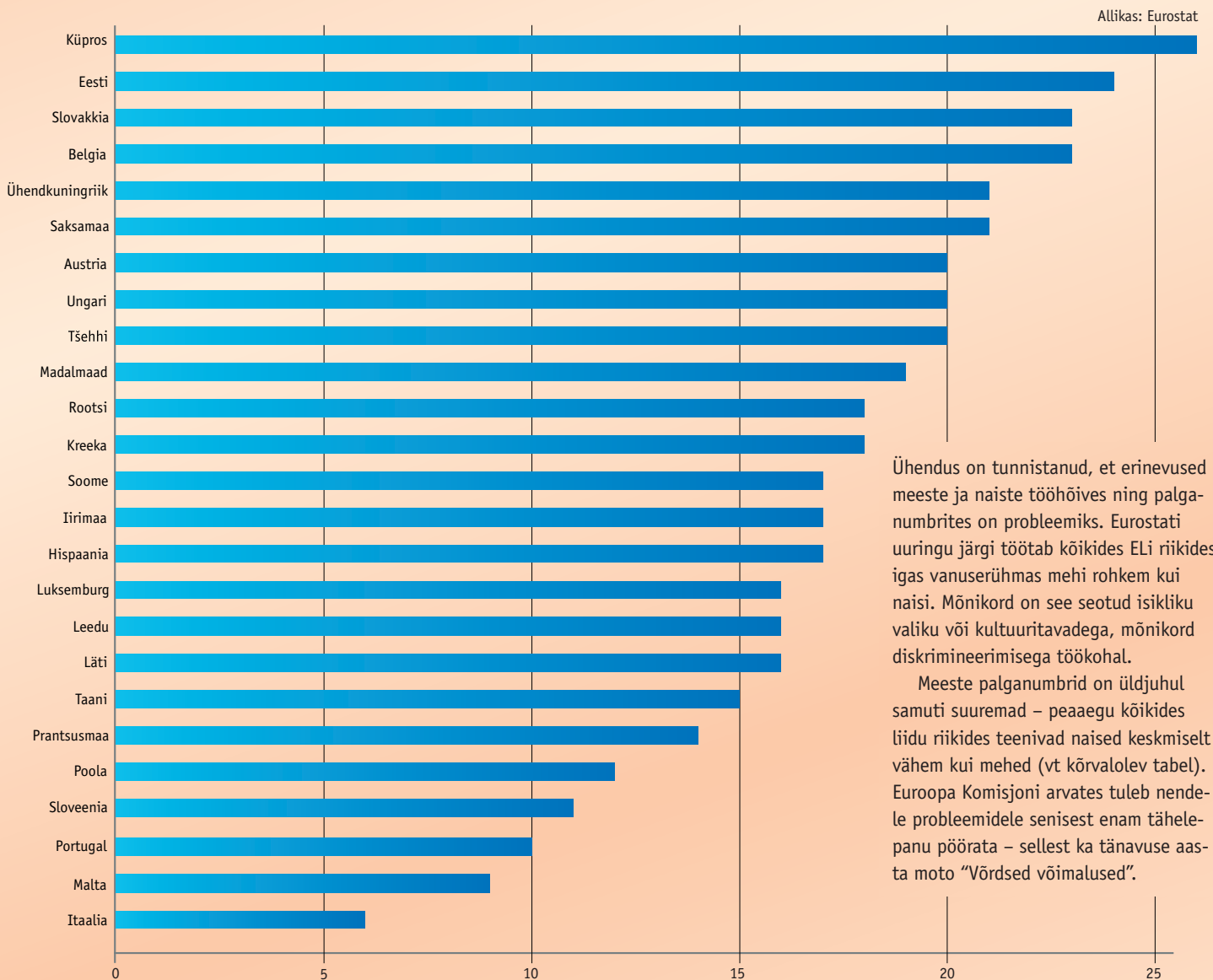
Kokkuvõttes jääb üle tõdeda, et kartused ja hirmud Euroopa Liiduga liitumise suhtes olid paljus ülepaistatud.

Seda on ka eestlased märganud, sest kui 2005. aasta kevadel mõõnis Euroopa Liidust saadavat kasu 56 protsenti kodanikest, siis nüüd tunnistab seda juba 72 protsenti. Elu edeneb hoogsalt, kahe aastaga on saanud EList eestimaalase jaoks hea ning igapäevane asi – mis ongi ju kõige tähtsam!

ek

Euroopa Liit: Võrdsed võimalused kõigile

Sugudevaheline palgaerinevus (protsentides) 2001. aastal

Ühendus on tunnistanud, et erinevused meeste ja naiste tööhõives ning palganumbrites on probleemiks. Eurostati uuringu järgi töötab kõikides ELi riikides igas vanuserühmas mehi rohkem kui naisi. Mõnikord on see seotud isikliku valiku või kultuuritavadega, mõnikord diskrimineerimisega töökohal.

Meeste palganumbrid on üldjuhul samuti suuremad – peaaegu kõikides liidu riikides teenivad naised keskmiselt vähem kui mehed (vt kõrvalolev tabel). Euroopa Komisjoni arvates tuleb nendele probleemidele senisest enam tähelepanu pöörata – sellest ka tänavuse aasta moto “Võrdsed võimalused”.

Ära rabista tühjal!

www.euroopaliit.ee

Kogu info Euroopa Liidu kohta ühest kohast ja korraga. Proovi järgi.

